

Предмет	ПАТОЛОГИЈА
Студиска програма	Тригодишни стручни студии за дипломирана мед.сестра/техничар
Код	СМ С/Т-116
Студиска година	Прва
Семестар	Прв
Вкупно часови	40
Кредити	2.5
Вид на предмет	Задолжителен
Предуслови	Нема
Изведува	Катедра по патологија
Одговорен наставник	Проф. д-р Гордана Петрушевска
Адреса:	Институт за патологија, Медицински факултет, 50 Дивизија 6, 1000, Скопје Тел. +389 2 3166911, e-mail: gpetrusevska@medf.ukim.edu.mk
Клучни зборови	Студии за медицински сестри и техничари, базични предмети, патологија
Учебни цели	Здобивање на основни познавања од општа патологија Здобивање на знаења за влијанијата на надворешната и внатрешна средина врз патолошките промени на ткивата и органите
Кратка содржина	<p>Теоретска настава (20 часа): Основни механизми на настанување на болест Клеточно оштетување и смрт (видови оштетувања, причини за оштетување, механизми на оштетување: исхемични хипоксични оштетувања, оштетување на клетка со слободни радикали, хемиски оштетувања, оштетувања со вируси, морфологија на реверзибилно и иререверзибилно оштетена клетка). Клеточни адаптации на раст и диференцијација. Етиологија на болести Морфолошки промени на болни ткива и органи. Хемодинамски Нарушувања (едем, хиперемија или конгестија, хеморагија, тромбоза, емболија, инфаркт, шок). Акутно и хронично воспаление: етиолошки фактори, морфолошки форми на воспаление, системски ефекти од воспаление, одбрана на организмот од инфективни причинители, исход на акутно и хронично воспаление. Клеточен и хуморален имунитет со реакции на хиперсензитивност, најчести автоимунни заболувања. Патологија на туморите: дефиниција, номенклатура, разлики меѓу бенигни и малигни тумори, епидемиологија на туморите, молекуларни основи на ракот, инвазија и метастазирање, карциногенеза. Одбрана на организмот против туморите, клинички белези на туморите.</p> <p>Практична настава (20 часа): Запознавање на основните методи за дијагноза на морфолошките промени: биопсија, микроскопирање, биохемиски методи. Земање и транспорт на ткива и телесни течности за цитолошка, хистолошка анализа, хистохемиска, имунохистохемиска, имунофлуоресцентна, електрон-микроскопска техника, хромогена и флуоресцентна in situ хибридизација. Ex tempore биопсија. Микроскопирање со приказ на репрезентативни случаи на основните патолошки промени кај реверзибилно и иререверзибилно оштетување на клетка, циркулаторни нарушувања, воспалителни процеси и тумори</p>

	Опсервација на обдукција или приказ на 10 оперативни материјали од различни органски ситеми.												
Организација	Теоретска настава: 20 часа Практична настава: 20 часа												
Методи на учење	Предавања, вежби												
Предвидени учебни резултати	Знаење и разбирање: Студентот ќе се стекне со знаење за влијанијата на средината врз појавата на патолошките промени на органите и ткивата. Клучни вештини: Студентот ќе биде оспособен за апликација на знаењето од патологија во совладувањето на другите медицински предмети												
Специфични препораки за наставата	<p>Студентот е задолжен активно да ги следи сите предвидени активности, вклучително и учеството во континуираните проверки на знаење ето за да добие потпис.</p> <p>Бодирање на активностите на студентот:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Вид на активност</th> <th>Бодови</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Теоретска настава</td> <td>10-15</td> </tr> <tr> <td>Практична настава</td> <td>10-20</td> </tr> <tr> <td>Континуирана проверка-1</td> <td>17-30</td> </tr> <tr> <td>Завршен испит</td> <td>23-35</td> </tr> <tr> <td>Вкупно:</td> <td>60-100</td> </tr> </tbody> </table> <p>Континуирана проверка (колоквиум): Студентот е потребно редовно да ја посетува теоретската и практичната настава за да пристапи на континуираната проверка. Проверката е писмена (тест со повеќекратен избор). Студентот задолжително се јавува на колоквиум, во спротивно не стекнува право на потпис на крајот на семестарот.</p> <p>Студентот е должен да освои минимум бодови (60%) од континуираната проверка, во спротивно, се јавува на комплетен завршен испит.</p> <p>Завршен испит: Студент кој го положил колоквиумот полага завршен испит. Се изведува во испитен-термин (јануари/февруари, јуни/јули и/или август/септември).</p> <p>Комплетен завршен испит: Студентот полага комплетен завршен испит ако не освоил минимум бодови (60%) на колоквиумот. Испитот претставува комбинација од колоквиумот што не е положен и завршниот испит. Студентот е должен најпрвин да го положи неположениот колоквиум, а потоа да пристапи кон полагање на завршниот испит. Доколку студентот не го положи неположениот колоквиум, нема право да го полага завршниот испит, односно испитот не смее да се оценува.</p> <p>Оформување на целосната оценката: Оценката за целокупниот испит се добива според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите добиени од сите активности, вклучувајќи ги и континуираната проверка и завршниот испит. Положениот колоквиум како услов за полагање на завршниот испит важи шест последователни сесии (без оглед дали студентот се јавил на испит), по што студентот го преслушува предметот.</p>	Вид на активност	Бодови	Теоретска настава	10-15	Практична настава	10-20	Континуирана проверка-1	17-30	Завршен испит	23-35	Вкупно:	60-100
Вид на активност	Бодови												
Теоретска настава	10-15												
Практична настава	10-20												
Континуирана проверка-1	17-30												
Завршен испит	23-35												
Вкупно:	60-100												
Проверка на знаења	<p>Континуирана проверка на знаењата - 1 (писмено) Клеточно оштетување и смрт на клетка, клеточни адаптации на растот и диференцијацијата, етиологија на болести,</p> <p style="text-align: right;">17 - 30 бода</p>												

	<p>Завршен испит* : писмено Клеточен и хуморален имунитет, патологија на туморите и методи за дијагноза на болести</p> <p style="text-align: right;">23 - 35 бода</p> <p>*Студентот на завршен и/или комплетен завршен испит по предметот патологија може да се јави само откако добил кредит (положил) по предметите анатомија и физиологија.</p>
<p>Учебни помагала</p>	<p>Основни:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Одбрани поглавја од предавањата по општа патологија, група автори од Катедрата -Kumar V, Robbins SL, Cotran RS. Pathologic basis of disease, 6th ed. Elsevier Health Sciences, 1999 (Поглавје: 1, 2, 3, 4, 6 и 7) -Авторизирани предавања од Катедрата